Fokus på normer och normmedvetenhet

I den här övning får ni både reflektera individuellt och diskutera i kollegiet kring hur ni arbetar med normer och normmedvetenhet på skolan.

För kollegor

Information om upplägget

Materialet som du nu håller i din hand är framtaget av stiftelsen Friends i vårt arbete med att stötta skolor i deras systematiska trygghetsarbete.

Tanken är att detta material kan ligga som underlag för diskussioner i kollegiet under arbetslagsmöten eller arbetsplattsträffar. Allt är synkat med styrdokument för skolan och har som ändå mål att hjälpa er i ert fortsatta trygghetsarbete genom att skapa samsyn bland personalen.

I den här övning får ni både reflektera individuellt och diskutera i kollegiet kring hur ni arbetar med normer och normmedvetenhet på skolan. Ni får tillfälle att tillsammans undersöka, analysera och kritiskt granska er verksamhet. Det är viktigt att ni har ett utforskande tänk och det är helt okej att pröva sig fram för att hitta nya lösningar och åtgärder. För att skapa delaktighet i hela personalgruppen är det lämpligt att rektor eller arbetslagsledare har förankrat innehållet, hur arbetet ska organiseras, planeras och genomföras.

Alla skolor måste enligt lag (diskrimineringslagen och skollagen) arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och kränkningar. Skolan har utöver det ett ansvar att främja de mänskliga rättigheterna och förmedla respekt för människors likavärde.

I den uppdaterade läroplanen från 2022 har ändringar skett i de inledande delarna kopplat till skolans värdegrundsarbete. Här uttrycks det att ”intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser”. Dessutom förmedlas det att ett normmedvetet förhållningssätt ska vara utgångspunkten i det vardagliga arbetet för skolpersonal.

Syfte

- Skapa samsyn kring normer och normmedvetenhet.
- Identifiera vad ni behöver arbeta vidare med på skolan för att skapa större handlingsutrymme för eleverna att kunna vara sig själva.
- Identifiera vilka normer som kan ligga till grund för kränkningar på er skola.

Instruktioner

Gör Friends guide **Bli normmedveten**.

eller

Ta del av innehållet om normer i **Friends Kunskapsbank**. Anteckna gärna dina reflektioner och frågor. Lyft detta sedan med dina kollegor.

- Vilka tankar väcktes hos dig?
- Vad kan du använda i din undervisning?
- Vad skulle du vilja utforska mer?

Utgå i diskussionen från era reflektioner och det ni antecknat när ni tagit del av materialet från webbkursen eller kunskapsbanken. Ha gärna materialet tillgängligt om ni tillsammans vill läsa någon del av texten igen. Om ni vill kan ni också använda diskussionsfrågorna nedan som stöd för samtalet. Vid diskussion av frågorna ska ni också klargöra vilka kunskaper och erfarenheter som ni grundar era svar på.

Diskutera följande frågor:

- Vilka normer är närvarande på er skola? Tänk såväl positiva som begränsande normer, kopplat till studieprestation, intressen, beteenden osv. Finns det några normer som exkluderar utifrån någon diskrimineringsgrund?
- Det är viktigt att som elev kunna känna sig trygg, bekräftad och speglad i undervisningen och att ha goda förutsättningarna för lärande. Fundera på din egen undervisning, vilka elever kan spegla sig i den och därmed stärkas och motiveras i sitt lärande? Vilka grupper av människor finns representerade i era material och exempel i undervisningen? Finns det något ni behöver utveckla när det kommer till exempelvis representation? Finns det ett behov att tillföra eller stärka något perspektiv?
- Hur arbetar ni normmedvetet idag? Hur kan elever märka det i skolans undervisning?

Tips!

För att alla ska ges möjlighet att reflektera utifrån sin roll och kontext på skolan, behöver ni kanske dela in

er i par eller mindre grupper, beroende på hur många ni är. Avsätt tid för allas samtalsutrymme och tid för sammanfattande och avslutande samtal i stor grupp. Anteckna de behov som ni identifierat och de strategier som ni föreslagit. Ni kan dela underlaget med skolledningen för att skolan ska kunna inkludera det i sin plan mot kränkande behandling och/eller en kompetensutvecklingsplan.

Övningar att genomföra med eleverna

Här finns förslag på övningar att göra tillsammans med eleverna. På så sätt gör ni även eleverna delaktiga i arbetet kring normer och normmedvetenhet på skolan.

Läs gärna våra **tips inför att göra övningar med eleverna**.

F-3 Hjältemattan

Eleverna får berätta för de andra om när de varit en hjälte, det vill säga när de har gjort eller sagt något positivt. Tillsammans med eleverna upptäcker ni vad alla kan göra för att skapa en bra stämning. Ni förstärker elevernas goda handlingar och låter dem öva på att prata om sig själva i positiva ordalag.

Åk 4-6 Räkna med normer

Under den här lektionen får eleverna bildgoogla olika ord och sedan analysera resultatet utifrån ett normperspektiv.

Åk 7-9 Räkna med normer

Under den här lektionen får eleverna bildgoogla olika ord och sedan analysera resultatet utifrån ett normperspektiv.

Vad tyckte du om övningen?
Skanna QR-koden & lämna gärna en kommentar.